

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича практика

Освітня програма – Географія

Спеціальність – 106 Географія

Галузь знань – 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол №8 від
“28”лютого 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виробнича практика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	викл. Червінський Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	0668760234
Е-mail викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS, 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
<p>Виробнича практика студентів відбувається за межами університету і цей вид навчання дає змогу реалізувати специфічні форми активізації пізнавальної діяльності, оскільки індивідуальна робота студента супроводжується консультаціями не лише викладачів, а й фахівців-практиків. Виконання фахових доручень, діалогова форма спілкування з керівниками практики, самостійна постановка пошукових завдань сприяють закріпленню та поглибленню теоретичних знань, усвідомленню необхідності безперервного їх оновлення та вдосконалення.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Практика студентів вищих навчальних закладів України є невід'ємною складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки фахівців, основним завданням якої є якість практичної підготовки випускника за освітньою програмою бакалавр. За період практики у студентів закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок. Зміст, завдання та терміни проведення практичної підготовки студентів визначаються навчальними планами, програмою практики і регламентуються "Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України".</p> <p>Метою практик студентів є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - закріпити теоретичні знання із дисциплін та курсів, вивчених студентами за увесь період навчання; - зібрати інформацію про діяльність підприємства, його історію, сучасний стан та пріоритети на майбутнє; - використати теоретичні знання для проведення аналізу діяльності обраного підприємства/установи за допомогою різних методів дослідження; - на основі зібраної та проаналізованої інформації сформулювати звіт, включаючи у нього перелік відповідей на питання, поданих у плані. 	
4. Компетентності	

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати автономно.
- Навички здійснення безпечної діяльності.
- Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів.
- Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.
- Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.
- Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.
- Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
- Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
- Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.
- Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.
- Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.
- Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.
- Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища та феномени природного і антропогенного походження застосовуючи відповідні картографічні та геоінформаційні методи.

- Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми організації туристичної діяльності, природокористування і виробляти рішення щодо їх усунення.
- Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму.
- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з географічних наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність.
- Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за зразком або алгоритмом.

5. Результати навчання

- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
- Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
- Аналізувати географічний потенціал території.
- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
- Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.
- Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.
- Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.
- Навички роботи із сучасною приладною базою та загальні й спеціалізовані методи роботи з географічними об'єктами, явищами та процесами в польових і лабораторних умовах, здійснювати аналіз й оцінку стану природних та природно-антропогенних геосистем для розвитку туризму.
- Поглиблені знання принципів стійкого регіонального розвитку, здатність планувати, організовувати та реалізувати оптимізаційні заходи в практичній природоохоронній, туристичній діяльності та у процесі зонування міських та сільських територій.
- Ділова комунікація у професійній сфері (рідною та іноземною мовами), знання основ ділового спілкування, навички презентації та самопрезентації, вміння вести наукову дискусію, навички професійної науково-інформаційної діяльності.
- Організовувати і проводити екскурсії та подорожі.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 9 кредитів ECTS, 270 год.

Вид заняття

Загальна кількість годин

Лекції			
семінарські заняття / практичні / лабораторні			
самостійна робота/робота під керівництвом викладачів-методистів		270	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	<u>Нормативний /</u> <u>вибірковий</u>
8	106 Географія	4	нормативний
Тематика курсу			
<p>Базами виробничої практики можуть бути підприємства та установи усіх форм власності та різних організаційно-правових форм в сфері регіонального та місцевого розвитку, охорони природи та організації туристичного спрямування.</p> <p style="text-align: center;">Приблизне планування робіт:</p> <p><u>Частина 1. Організаційна</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з основними напрямками роботи організації, на базі якої проходить виробнича практика, внутрішньою документацією, графіком виробничого процесу, умовами роботи, правилами внутрішнього розпорядку. 2. Розроблення плану індивідуальної чи групової роботи в якості фахівця із регіонального розвитку/природокористування, експерта із організації екскурсій та подорожей, лаборанта та скласти індивідуальний план роботи на період практики (щоденник). 3. Оцінка діяльності студента керівником-методистом кафедри. <p><u>Частина 2. Виконання практичних завдань</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Вивчити посадові інструкції працівників організації. Розробити власні посадові інструкції для працівника організації (на вибір студента-практиканта). 2. Здійснити загальну експертну оцінку організації: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Національний природний парк (вивчити нормативно-правову базу функціонування НПП, з'ясувати особливості функціонального зонування, дати характеристику природоохоронної, наукової, еколого-освітньої, рекреаційної діяльності, ознайомитися із інформаційним центром НПП). 2.2. Адміністративна установа рівня сільської чи міської територіальної громади (вивчити нормативно-правову базу функціонування ОТГ, ознайомитися із стратегією територіальної громади, визначити програми, що стосуються соціально-економічного розвитку та природокористування, встановити стан картографічного забезпечення). 2.3. Туристична фірма (визначити модель організації/інституції, її життєвий цикл, стратегічні і тактичні цілі). 3. Виконати практичне завдання: <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Національний природний парк (здійснити дослідження в рамках природоохоронної, наукової, еколого-освітньої, рекреаційної діяльності на вибір студента і за домовленості із адміністрацією НПП). Провести 			

один еколого-освітній захід на базі інформаційного центру (візит-центру) НПП. Дати експертний прогноз розвитку НПП на ближчі 5 років із врахуванням консультацій працівників (до 5 ст.). Скласти презентацію результатів дослідження для персоналу НПП.

3.2. Адміністративна установа рівня сільської чи міської територіальної громади (запропонувати тригери розвитку територіальної громади, чи сформулювати та обґрунтувати ідею активізації соціально-економічного розвитку територіальної громади, скласти картосхему громади із візуалізацією запропонованих функціональних зон рекреаційного, природоохоронного, соціально-економічного призначення). Провести SWOT-аналіз соціально-економічного потенціалу територіальної громади (до 5 ст.). Провести міні-лекцію на замовлення керівника громади з проблем регіонального розвитку.

3.3. Туристична фірма (здійснити розрахункові роботи і сформулювати екскурсійний тур м. Івано-Франківськ чи іншим населеним пунктом/пунктами ОТГ, що стосується краєзнавчої чи екологічної проблематики). Написати обґрунтування соціально-економічного ефекту даного екскурсійного туру. Скласти картосхему і письмовий опис екскурсійного маршруту (до 5 ст.). Провести презентацію екскурсії на замовлення керівника організації.

Частина 3. Підготовка звітної документації

1.Оформлення звіту практики.

2.Виступ студента на підсумковій конференції

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Усні відповіді Самостійна Практичні роботи / розрахунки
Вимоги до письмової роботи	Складання звіту бригадою студентів кількістю до 8 осіб зі змістом відповідно до програми практики
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	Вчасне оформлення необхідної документації та захист звіту про проходження практики

8. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із

залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpataskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Вдовенко С.М., Вдовенко Ю.С., Рогова О.В. Адміністративно-територіальний менеджмент: Навч. посіб. – Ніжин: ТПК «Орхідея», 2016. – 212 с.
2. Газуда М.В., Дяченко І.Б. Регіональний менеджмент збереження і відтворення природно-заповідних територій: Монографія. – Ужгород, 2014. – 248 с.
3. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>
4. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
5. Закон України «Про туризм» // Урядовий кур'єр. - 1995. - 15 жовтня. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Зінько Ю.В., Гетьман В.І. Проблеми зрівноваженого туризму у національних парках України [Електронний ресурс] . - Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/zinko5.htm
7. Зінько Ю.В., Гетьман В.І. Проблеми зрівноваженого туризму у національних парках України [Електронний ресурс] . - Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/zinko5.htm
8. Копієвська О.Р. Паркова індустрія: підручник. – Київ: НАКККіМ, 2015. – 208 с.
9. Романова Л. В. Теоретичні підходи до маркетингу сільських територій / Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. 2015. №10 (172). С. 249–260.
10. Котова Н. О. Територіальний маркетинг, територіальний брендинг: визначення сутності та особливості [Електронний ресурс] . - Режим доступу: <http://kbuara.kharkov.ua/ebook/db/2010-1/doc/2/10.pdf> (дата звернення: 15.09.2019).
11. Кукурудза М. Менеджмент національних парків: навчальний посібник / М. Кукурудза. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2000. – 124 с.
12. Про підприємництво: Закон України // Діло. - 1994. - №22. - 23.03.94.
13. Про захист прав споживачів: Закон України № 3682-ХП від 15.12.93.
14. Регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2021 рік [Електронний ресурс] . - Режим доступу: https://orada.if.ua/wp-content/uploads/2020/10/1571-37_%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA_1.pdf

15. Романова Л. В. Теоретичні підходи до маркетингу сільських територій / Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. 2015. №10 (172). С. 249–260.
16. Нездоймінов С.Г. Організація екскурсійних послуг: навчально-методичний посібник. – Одеса: Астропринт, 2011. – 216 с.
17. Немцов В.Д., Довганов Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навч. посібник, – К.: ТОВ УВПК “Ене Об”, 2000. – 392 с.
18. Інтернет – сторінка Державної служби туризму і курортів України [Електронний ресурс] . - Режим доступу: www.tourism.gov.ua
19. Інтернет – сторінка управління туризму Івано-Франківської ОДА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tourism.if.gov.ua
20. Фіторізноманіття національних природних парків України / Під заг. ред. Т.Л. Андрієнко. – К.: Наук. світ, 2003. – 143 с.
21. Царик Л. П. Наукові засади формування екомереж: [навчальний посібник.] / Л. П. Царик. – Тернопіль: Видавн. відділ ТДПУ, 2004. – 45 с.
22. Яворівський А. Оптимізація природокористування в національних природних парках/ А. Яворівський // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Геогр. науки. – 2010. – № 3. – С. 27–32.

Викладач

Червінський А.І.